

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 1,— złoty. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tym podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 30 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesolowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiadz. Władysław Wesolowski, Nowe.

Nr. 44.

Nowe, sobota 30-go października 1937 r.

Rok XIV.

Dobry znawca wszelkich tajemnic ludzkich w Nowem.

Jak powszechnie wiadomo, przybył do naszego miasta znany Astrolog-Wróż p. R. Kamiński, który zamieszkał na Rynku nr 30 I i przyjmuje tam interesantów do 4 listopada włącznie. Jak z informacji korzystających z jego usług osób wynika, jest on człowiekiem, który z łatwością i niepojętym darem natury odgaduje w dyskretny sposób tajemnice człowieka z przeszłości i przyszłości. Osiąganie tak świetnych rezultatów w dziedzinie przepowiadania, każe nam bez przesady obdarzyć p. R. Kamińskiego mianem znawcy myśli i tajemnicy ludzkiej.

Z DNIA.

SPADEK PRZYROSTU NATURALNEGO W POLSCE.

Przyrost naturalny w Polsce w II kwartale br wynosił 88794 osoby, podczas gdy w analogicznym okresie r. ub. wyrażał się liczbą 122503.

PRZESYŁKI PACZEK ŻYWNOSCIOWYCH

Ministerstwo poczt i telegrafów wyjaśniło, że w paczkach żywnościowych nie mogą być przesyłane: 1. próbki artykułów spożywczych, przeznaczone do celów badawczych, 2. artykuły, służące do konserwowania mięsa, 3. jelita i żołądki, służące do wyrobu wędlin, 4. artykuły lecznicze, 5. kolor cukrowy (barwnik do rozmaitych napojów) i 6. karma dla zwierząt i ptactwa.

Wszystkie inne artykuły żywnościowe, które w stanie naturalnym lub przerobce można spożywać, mogą być przyjmowane do przewozu drogą pocztową za opłatą, ustaloną dla paczek żywnościowych, bez względu na to, czy przesyłane są w celach handlowych, czy konsumcyjnych.

DOCHODY I WYDATKI PAŃSTWOWE.

Dochody skarbu państwa w pierwszym półroczu roku budżetowego 1937-38, tj. od 1 kwietnia do 30 września br. wynosiły, według danych G. U. S., 1122380 tys. zł wobec 1044595 tys. zł w analogicznym okresie roku budżetowego 1936-37, wzrosły więc o 77785 tys. zł.

Wydatki budżetowe wyrażały się kwotą 1120132 tys. zł, gdy w pierwszym półroczu roku budżetowego 1936-37 wynosiły 1045489 tys. zł. Wzrost wydatków jest więc mniejszy niż zwiększenie się dochodów i wynosi 74643 tys. zł.

Nadwyżka budżetowa w I półroczu 1937-38 wyraża się cyfrą 2248 tys. zł, gdy w analogicznym okresie 1936-37 powstał deficyt w wysokości 894 tys. złotych.

WZROST ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

W okresie od 1 listopada 1936 r. do 1 października br. wykupiono na terenie całego państwa ogółem 737618 świadectw przemysłowych, w tym na przedsiębiorstwa handlowe 461736, oraz na przemysłowe 243878 świadectw. W analogicznym okresie roku podatkowego 1935-36 wykupiono w Polsce 690943 świadectw przemysłowych, w bieżącym zatem roku podatkowym wzrost wykupionych świadectw wyraża się liczbą 46675.

WZROST PROTESTU WEKSLI.

Miesiąc wrzesień przyniósł znaczniejsze zwiększenie się protestów wekslowych. Ogólna suma weksli zaprotestowanych na terenie całej Polski wyniosła 151.3 tys. sztuk, a wartość protestów 17.8 miln. zł. W poprzednim miesiącu zaprotestowano tylko 134.7 tys. sztuk na sumę 16 miln. zł.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI CUDZOZIEMCÓW.

Komisja Dewizowa wyjaśniła, że jeśli nieruchomości położona w kraju stanowi własność kilku osób, z których choćby jedna jest w rozumieniu przepisów dewizowych cudzoziemcem, to sprzedaż takiego obiektu nie wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej tylko wówczas, gdy kwota przypadająca z tytułu tej transakcji współwłaścicielowi-cudzoziemcowi będzie wpłacona do jednego z banków dewizowych na jego rachunek zablokowany.

Na wypłacenie współwłaścicielowi-cudzoziemcowi przypadającej kwoty ze sprzedaży nieruchomości w inny sposób należy uzyskać zezwolenie Komisji Dewizowej.

Był tylko jeden

Ksiądz Kneipp — i jest tylko jedna prawdziwa kawa słodowa, która szczyli się właśnie nazwiskiem swego wynalazcy. — Istnieje więc tylko jedna prawdziwa

Kawa Słodowa Kneippa!

WZROST LICZBY BEZROBOTNYCH.

Od szeregu miesięcy notowano w Polsce nader pomyślny objaw stałego zmniejszania się stanu bezrobocia. Jednakże w końcu września br. spadek bezrobocia uległ zahamowaniu, a już na początku bieżącego miesiąca zanotowano nawet pewien nieznaczny na razie wzrost ilości bezrobotnych, gdyż o blisko 400 osób. Dane z połowy października świadczą już o znacznym zwiększeniu się liczby bezrobotnych, mianowicie o 6475 osób na przestrzeni dwóch tygodni, tj. od dnia 1 do 15 października br. Na dzień 1 bm. ilość bezrobotnych wyrażała się bowiem liczbą 252719 osób, wzrastając do 259194 w dniu 15 października br.

Do tak znacznego wzrostu bezrobocia w ciągu ostatnich dwóch tygodni przyczyniło się przede wszystkim zakończenie szeregu prac sezonowych, prowadzonych przez Fundusz Pracy.

CZY SZOFER JEST PRACOWNIKIEM UMYSŁOWYM?

Sąd Najwyższy wydał orzeczenie, w którym stwierdził, iż szofer, który przewozi towar na przyczepnych wozach, jakkolwiek ponosi odpowiedzialność za ocalość samochodu i towaru oraz za personel pomocniczy, nie jest pracownikiem umysłowym, lecz fizycznym.

GAZETA PRZESYLANA DROGĄ RADIOWĄ.

W tych dniach udało się po raz pierwszy nadać drogą radiową gazetę wraz z rysunkami i fotografiami. Nadaniem zajęła się radiostacja amerykańska Newport News, która przesłała na falech dwie szpalty pisma wraz z rysunkami i fotografiami.

System nadawczy jest analogiczny jak przy telewizji, odbiór zaś umożliwiła niewielki aparat, który może być dołączony do każdego zwykłego radiodbiornika. Koszt takiego aparatu wynosi 500 dolarów.

REKORDOWA PRODUKCJA SAMOCHODÓW NA ŚWIECIE.

Światowa produkcja pojazdów mechanicznych osiągnęła w r. gospodarczym 1936-37, zakończonym w sierpniu br., 6378000 sztuk. Największa dotychczasowa produkcja z r. 1929 wyrażała się ilością 6283000 sztuk, była więc mniejsza od produkcji z r. 1936-37.

Zniżka cen wpłynie na ożywienie koniunktury.

Ruch zniżkowy cen na międzynarodowych rynkach towarowych, trwający przez sierpień i wrzesień, utrzymywał się również i w pierwszej połowie października. Silne zwiększenie podaży, osłabiające ceny, objęło przede wszystkim ołów oraz bawełnę merynosową. Zniżka cen tych artykułów wahała się w granicach 15 proc. Cynk i bawełna egipska oraz wschodnio-indyjska spadły nawet o blisko 20 proc. Kauczuk zniżył o 10 proc., kawa o 15 pr., kakao o 20 proc. Niekorzystnie kształtowała się w październiku sytuacja na rynku jedwabiu na skutek zwiększonej walki konkurencyjnej pomiędzy producentami japońskimi i amerykańskimi. Osłabieniu uległ po raz pierwszy od dłuższego czasu rynek lnu, na

którym obroty były niewielkie. Poza tym obniżyły się również wydatnie ceny pszenicy i niektórych zbóż.

Na zniżkę cen składa się szereg czynników. Pierwsze oznaki osłabienia aktywności gospodarczej w Stanach Zjednoczonych odbiły się ujemnie na psychicznych nastojach konsumentów w innych krajach. Ujawniło się to m. in. w postaci ograniczenia działalności inwestycyjnej przemysłów, które nastawione są na wytwórczość artykułów pierwszej potrzeby. Osłabienie działalności inwestycyjnej pozostaje również w związku z okresem sezonowym, gdyż, jak wiadomo, w miarę zbliżania się chłodnych pogód, działalność inwestycyjna w wielu działach uległa wydatnej redukcji. Dołączyły się do tego także takie momenty, jak niewyjaśniona sytuacja polityczna, perturbacje walutowe w niektórych państwach i redukcja importu, wprowadzona teraz przez Japonię.

Na dłuższą metę jednak obsuwanie się cen ku dołowi może stać się czynnikiem ze wszechmiar dodatnim, potęgującym spożycie i pociągającym za sobą ponowne zwiększenie rozmiarów produkcji. Albowiem ruch zwykłowy cen jeszcze do niedawna był bardzo gwałtowny i przekraczał w wielu artykułach poziom usprawiedliwiony rozmiarami produkcji, podaży i popytu. Dlatego też w szeregu działów zaobserwować się daje ostatnio pewien proces przystosowawczy. Kauczuk, kopra, sisal afrykański i olów kształtować zaczynają swe ceny na poziomie z przed roku. Zboże, kakao, jedwab surowy i bawełna notuje ceny nawet poniżej października 1936 r., a ceny herbaty, cukru, masła, wełny, juty surowej, lnu, cyny, miedzi i cynku w porównaniu z r. ub. wykazują odchylenia stosunkowo nieznaczne.

Już w październiku br. rynki międzynarodowe wykazywać zaczęły zwiększone zapotrzebowanie na jutę, wełnę, cynę, miedz, kopre, herbatę i cukier. Oznaczałoby to ożywienie obrotów, podyktowane m. in. dostosowaniem cen tych artykułów do możliwości konsumcyjnych rynku.

Najbliższa przyszłość metali pozostawać będzie w dużej mierze w ścisłej zależności od tempa, w jakim Ameryka zamierza realizować swój wielki program zbrojeń. Realizacja tego programu mogłaby niezwłocznie zahamować zniżkowy ruch cen.

AMERYKANSKA PRAKTYCZNOŚĆ.

W Chicago panuje epidemia paraliżu dziecięcego tj. zw. Heine-Medina. Ze względu na zaraźliwość tej choroby, szkoły powszechne i średnie zostały zamknięte. Aby umożliwić jednak dzieciom naukę, dzienniki i radio chicagowskie podjęły się zadania przekazywania lekcji codziennie, w druku i w transmisi radiowej. Akcja prasy i radia obejmuje blisko 300000 działwy szkolnej. W ten prosty sposób rozwiązano kwestię zastąpienia zawieszonych lekcji w szkołach.

Mieczysław Śliwiński, Nowe, tel. 9

poleca bardzo tanio

Nowe tłuste śledzie

Matiski
Matlasy
Sardele
Sardynki
Pomarańcze
CYTRYNY

HERBATY — KAWY — KAKAO i wszystkie inne towary kolonialne.

Zimy ciepłe i zimne.

Oddawna, jeszcze przed naukowym uregulowaniem spraw meteorologicznych, notowano skwapliwie każdą przeżytą zimę, przekazując historii okresy srogich mrozów lub szczególnie łagodnych miesięcy zimowych.

W r. 1408 szczególnie ostrą zimę przeżyła cała północna i środkowa Francja. Jeden z historyków paryskich wspomina, że „inkaust zamarzał na piórze”. Ludzie marli na placach i ulicach z głodu, gdyż dowóz żywności był bardzo utrudniony; również brakowało drzewa na opał. Nawet wino w oberżach zamarzało w beczkach tak, że podawano je w kawałkach rozrąbanych toporem.

W r. 1709 w Paryżu był taki głód, że nawet najzamożniejsze rodziny, posiadające wielkie dwory i pałace, jadły chleb z otrąb. W r. 1740 Tamiza zamarzała całkowicie. Na placach Londynu rozpalono olbrzymie ogniska, na których pieczono w całości woły, rozdzielane następnie wśród ludności tego ogromnego już wówczas miasta. Najsroższe zimy w Europie były jeszcze w latach 1820, 1825, 1879-1880, kiedy termometry w Paryżu wskazywały od 25 do 35 stopni poniżej zera. Ostatnia wreszcie z srogich zim była w r. 1928-29, zapisując się w pamięci wszystkich niebywałymi rozmiarami klęsk mroźnych i głodowych.

Ale zdarzały się wypadki zupełnie przeciwne: wielu kronikarzy wspomina zimy tak lekkie, że zajęcia gospodarskie, wykonywane wiosną, były już w lutym na ukończeniu. Grzegorz z Tours, historyk francuski z głębokiego średniowiecza, wspomina, że w r. 584 na brzegach Loary zakwitły róże w niewidzianej do tej pory ilości, już w połowie stycznia. W latach 808, 838, 844, 907 zdarzały się również „ciepłe” zimy, które jednak nie sprawiły nic dobrego, ponieważ rzeki wystąpiły z brzegów, czyniąc okropne spustoszenia i przyczyniając się do rozpowszechnienia wielu epidemicznych chorób. W r. 1172 przy końcu stycznia drzewa w całej niemal Europie środkowej pokryły się zielenią, a żniwa nastąpiły w początku maja.

Podobne fenomeny meteorologii notowane były również w latach 1572, 1607, 1634 i 1745. W r. 1763 zdarzyło się niezwykle interesujące zjawisko we Francji. Fala silnych mrozów ogarnęła całe terytorium Francji, z wyjątkiem małego dystryktu nad Atlantykiem, gdzie w promieniu 8 mil ludność okolicznych miejscowości zupełnie nie odczuła mrozów.

SZÓSTY ZMYŚL U KAZDEGO CZŁOWIEKA.

Na uniwersytecie Duke, w Połudn. Karolinie (U. S. A.) profesor Rhine i jego uczniowie przeprowadzają ciekawe badania nad kwestią istnienia szóstego zmysłu u ludzi. Prof. Rhine twierdzi, iż zdolność jasnowidzenia i odczytywania myśli jest naturalnym uzupełnieniem zmysłów istniejących, że zdolności te nie są właściwe tylko wybranym jednostkom, ale istnieją u wszystkich normalnych ludzi. Przy pomocy treningu właściwego i koncentracji może każdy średnio zdolny człowiek rozwinąć w sobie przejawy szóstego zmysłu i doprowadzić do ich ujawnienia. Profesor Rhine przedsięwziął w tym kierunku liczne obserwacje i doświadczenia, przy czym zachowane były i stosowane warunki i środki jak najściślejszej kontroli naukowej, w celu wyeliminowania wszelkich mogących się tuaj wydarzyć omyłek i złudzeń. Zbadano też niewidomych i przekonano się, że operują oni specyficznym zmysłem „pośredniego” widzenia. Wykonano m. in. eksperyment z dwiema dziewczynami, oddalonymi od siebie o 250 mil angielskich. Jedną z nich trzymała w ręku pocztówkę ilustrowaną. Za każdym razem, gdy przekładała pocztówkę, partnerka mówiła, którą stroną pocztówka jest teraz odwrócona. Eksperyment ten powtarzano kilkakrotnie w ciągu trzech dni. Z liczby 25 doświadczeń 16 wypadło dodatnio.

UBEZPIECZENIE OD WYŁYSIENIA.

Jedno z angielskich towarzystw asekuracyjnych wprowadziło nowy dział ubezpieczeń; ubezpiecza ono swoich klientów na wypadek wyłysienia. Klient otrzymuje odszkodowanie w razie jeśli łysina szkodzi mu w wykonywaniu czynności zawodowych. Ze względu na duży napływ klientów tego typu premia ubezpieczeniowa jest dość niska. W polisie ubezpieczeniowej znajduje się jednak klauzula, opiewająca, iż ubezpieczony winien co trzy miesiące dać się zbadać przez specjalistę i wykonywać jego zalecenia.

Luigi Galvani — ojcem elektryczności.

Minęło 200 lat od chwili urodzin człowieka, którego przeznaczeniem było stać się ojcem elektryczności.

Słynne doświadczenie z udkiem świeżo zabitej żaby, dokonane przez Galvaniego po raz pierwszy w r. 1775, kiedy to Galvani, dotknąwszy nerwu dwoma różnymi metalami wywołał ruch nóżek żaby, stanowiąc w pojęciu Galvaniego jeszcze jeden dowód istnienia tajemniczej siły życiowej nawet w zabitym już zwierzęciu, siły niejako niezależnej już od woli, a działającej w sposób nieznany. Z tego odkrycia, które było po prostu odkryciem ognia elektrycznego, złożonego z dwóch rodzajów elektrod metalowych i mokrego ciała żaby, jako elektrolitu — Galvani nie wyciągnął wniosków. Ale pracowity Włoch nie dał za wygraną. Sada do stołu doświadczalnego i wykonywał niezliczoną ilość doświadczeń, poświęcając na to 11 lat swego pracowitego życia. Doświadczenia te następnie skrupulatnie zapisu e. W r. 1791 ogłasza drukiem swą pracę, z której elektrotechnik dzisiejszy dowiedziałby się, że jego mistrz benedyktyński pracą przerobił i poznał wszystkie możliwe kombinacje par metali, które, zanurzone w elektrolicie dają dzięki przemianom energii chemicznej energię elektryczną. Tu leży geniusz Galvaniego, geniusz pracowitości, który się później nieraz jeszcze pojawia w dziejach nauki.

Galvani ścisnął swoją efemerydę siły vitalnej, tkwiącej w mięśniach żabich przez 11 lat. I zamiast upatrywać energię chemiczną w zetknięciu dwóch metali, szukał jej w muskułach martwych, które jedynie obca siła mogła poruszyć. A że jak każdy geniusz był skromny — podał tylko opis swych badań w czterotomowym dziele, wyrażając przypuszczenie, że przyszli uczeni wytłumaczą i uzasadnią jego twierdzenia.

Czy trzeba wspominać, co z tego udka żabiego wyrosło, gdy się zabrałi do niego uczeni? Czy trzeba jeszcze raz wyliczyć kino, radio, tramwaje, światło, maszyny poruszające całe fabryki, przyrządy lecznicze, alarmowe i tysiące innych dziedzin, w których elektryczność wykonywa wszelkie prace lepiej, czystiej i taniej od innych rodzajów energii? Czy trzeba powtarzać, czym byłby człowiek współczesny, gdyby nagle jakimś cudem znikła możliwość produkowania siły elektrycznej.

Skromny nauczyciel z Bolonii, lekarz Luigi Galvani, zasłużył się ludzkości, zajmując się 11 lat tak naporóż nieprodukcyjnym zajęciem jak badanie udek żabich.

Angielska armia terytorialna.

Anglia ma trudności z werbowaniem ochotników do armii lądowej. Pomimo natężenia propagandy i polepszenia warunków w służbie, napływ ochotników nie wzrasta i deficyt liczbowy w szeregach armii utrzymuje się w dalszym ciągu. We wrześniu br. zwerbowano 1906 rekrutów, co już stanowi o 350 ludzi więcej niż we wrześniu r. ub. Od kwietnia do września br. wstąpiło do armii 21390 ochotników. Ogólna liczba szeregowców w angielskiej armii terytorialnej wynosi na 1 października br. 146378 ludzi i 8878 oficerów. Jest to znikoma liczbowo siła zbrojna w porównaniu z armiami państw kontynentalnych.

Auto bez podwozia.

Angielski przemysł automobilowy obserwuje z zainteresowaniem eksperymenty, jakie przeprowadza fabryka karoserii automobilowej w Birmingham nad budową auta bez podwozia. Gotowy już model wozu nie posiada podwozia, motor wbudowany jest w karoserię. W ten sposób zaoszczędzono na wadze podwozia, co się znów dało wyzyskać przy budowie na korzyść motoru. Fachowcy twierdzą, że tego rodzaju wóz może się okazać praktyczny przy średniej wadze i niezbyt wielkim motorze. Wyliczono już, że budując auta tego typu oszczędzi się 25 do 30 proc. na cenie, gdy produkcja odbywać się będzie seryjnie.

Mieszkanie na I piętrze, frontowe, ładne, słoneczne

2 obszerne pokoje

z kuchnią, 2 balkony, w Nowem, przy ul. Grudziądzkiej nr 20,

od zaraz do wynajęcia.

J. Swoiński, Chełmno

Dominikańska 16.

Od 1 listopada br. będzie kursować autobus na linii

Nowe - Mątawy - Grudziądz

z Nowego o godzinie 7⁴⁵ i 14
z Grudziądza o godz. 11³⁰ i 18¹⁰.

Połączenie do Torunia i Świecia.

Pozostają do 4 listopada włącznie.

Uwaga - Gwarancja!

Proszę dokładnie przeczytać i korzystać z moich trafnych przepowiedni, oraz skutecznych porad.

GWARANCJA to zaufanie Szan. Publiczności Nowego.

Posiadam wiedzę nadprzyrodzoną i naukową. Przepowiadam rzeczy zdumiewające.

Wobec tego określam najdokładniej przebieg waszego całego życia — przyszłość i przeszłość jak i urzędowych, sądowych, kryminalnych, zawodowych, majątkowo-finansowych; chorobowych, mieszkaniowych, miłosno-mażeńskich i daję możność zdobycia miłości pożądanej osoby, o której się myśli itp.

Daję konkretne wyjaśnienia w sprawach szczęśliwych i nieszczęśliwych chwil życia. Udzielam skutecznych porad w zdradach i cierpieniach człowieka, oraz we wszelkich zawiłych formach życia.

Na życzenie przepowiadam w języku niemieckim.

Astrolog-Wróż Kamiński

NOWE, Rynek 30 I p. prawo (nad cukiernią).

— Cena od 1,— zł począwszy. —

-- Przyjmuję codziennie od 9—8 wieczorem. --

4 pokojowe mieszkanie

od 15. XI. br. do wydzierżawienia.

Neumann, ul. Nowa 15.

Polecam tanio:

Węgle górnośląskie Ia

Sól bydlęcą mieloną

Sól bydlęcą w omotkach

Sól kąpielową

Sól kuchenną

Świece małe i duże

Smary na osie

Oliwy i oleje

Kredę spławioną

itd. itd. itd.

M. Śliwiński, Nowe

Telefon nr 9.